

12.5.2013

Liikkuva-draamatyöpaja

NUORTEN AKATEMIA

www.nuortenakatemia.fi/note

Kulje viisaasti

Johdanto Liikkuva-draamatyöpajan materiaaleihin

Liikkuva-draamatyöpajan aineisto sisältää draamatyöpajan käsikirjoituksen, tausta-aineiston draamatyöskentelyyn ja erillisenä tiedostona löydettävän tausta-aineiston viisaasta liikkumisesta ”Viisaita valintoja nuorten arkiliikkumiseen”.

Liikkuva-työpajan tavoitteena on kuulla nuorten ajatuksia ja mielipiteitä liikkumisesta ja liikkumistottumuksista. Tavoitteena on kannustaa nuorta pohtimaan ja oivaltamaan valinnan paikkoja. Draamatyöpajassa nuori on aktiivinen toimija, ei passiivinen tiedon vastaanottaja. Liikkuva-työpajan tavoitteena on antaa nuorille tilaisuus päätyä omiin ratkaisuihin muuttamalla liikkumiskäyttäytymistä.

Runsaasta taustamateriaalista huolimatta työpajan tavoitteena ei ole välittää nuorille mahdollisimman paljon uutta tietoa liikkumismuodoista. Tausta-aineisto on tarkoitettu työpajan ohjaajalle tueksi ja teemaan virittäytymiseen.

Tämä materiaali on tuotettu Liikkuva 2012–2013 -hankkeessa. Liikkuva-draamatyöpaja on saanut tukea osana valtakunnallista Liikenneviraston, liikenne- ja viestintäministeriön, ympäristöministeriön ja Kunnossa kaiken ikää -ohjelman rahoittamaa liikkumisen ohjauksen T&K ohjelmaa 2012–2013.

Draamatyöskentelyn taustaa

Draamatyöpajan työskentely perustuu kokemukselliselle oppimiskäsitykselle. Kokemuksellisen oppimiskäsityksen taustalla on yhdysvaltalaisen kasvatustieteiden professori John Deweyn jo 1930-luvulla luoma sanonta ”learning by doing” eli tekemällä oppiminen. Brittiläinen draamakäsittelijä Allan Owens on johtanut tästä ajatuksesta draamallisen toiminnan näkökulman ”thinking by doing” eli toimimalla ajattelemisen.

David Kolb on kehittänyt kokemuksellista oppimiskäsitystä pidemmälle luomalla kokemusperäisen oppimisen mallin eli Kolbin mallin, jonka mukaan oppiminen etenee konkreettisia kokemuksia ja toimintaa reflektoiden kohti ilmiöiden teoreettista ymmärtämistä ja parempia toimintamalleja. Oppiminen saattaa jäädä pinnalliseksi, jos kokemuksia ei tietoisesti käsitellä eli reflektoida. Reflektio on älyllistä ja tunteisiin vaikuttavaa toimintaa, jossa yksilö tutkii tietojansa ja kokemuksiaan saavuttaakseen uuden ymmärtämisen tason. Kokemusten läpikäynti ja arviointi voi auttaa löytämään ja luomaan uusia näkökulmia ja toimintamalleja. Liikkuva-työpajassa reflektiota edistäviä työtapoja ovat yhteiset pohdinnat ja keskustelut.

Draamatyöpajassa on mahdollisuus kokea ja kokeilla rooleja ja ratkaisumalleja, joihin ei ole normaalielämässä tottunut. Roolin ottamisen kautta on mahdollista kokea tunnetiloja ja ymmärtää roolihahmon asenteita, tunteita ja motivaatioita. Fiktiivisiä tilanteita luodaan ja pohditaan yhteistoiminnallisesti hyvinkin erilaisten henkilöiden kannalta.

Draamatyöpajan työskentelyä ohjaa draamatarina nuoresta, joka on juuri muuttanut uudelle paikkakunnalle. Työpaja alkaa lämmittelyharjoitteilla, joiden tavoitteena on virittäytyä toiminnalliseen työskentelyyn ja teemaan. Sitten ohjaaja ja nuoret luovat yhdessä draamatarinan roolit ja fiktion, jossa liikkumisvalintoja tutkitaan ja pohditaan. Nuoret luovat päähenkilön elämästä kohtauksia, joissa hän tekee liikkumisvalintoja. Näkökulmia viisaaseen liikkumiseen laajennetaan arvioimalla luotujen kohtausten ratkaisuja annettujen roolien avulla. Lopuksi nuoret palaavat refleктоimaan omia kokemuksiaan ja haastavat itseään liikkumaan viisaammin omassa ympäristössään.

Työpajan ohjaajan tehtävänä on innostaa nuoria rohkeasti heittäytymään roolityöskentelyyn ja tarvittaessa helpottaa henkilöhahmojen ja fiktion luomista. Turvallisessa ja hyväksyvässä työskentelyilmapiirissä on osallistuminen toimintaan helppoa ja palkitsevaa.

Lähteet

Heikkinen, H. 2005. Draamakasvatus-opetusta, taidetta, tutkimista!. Jyväskylä:

Gummerus Kirjapaino

Teatterikorkeakoulu. Ihmis- ja oppimiskäsitykset taideopetuksessa [viitattu 2.8.2012]

http://www.teak.fi/alltypes.asp?menu_id=426

Teatterikorkeakoulu. Kehitys, kasvatus, oppiminen [viitattu 1.8.2012]

<http://www.teak.fi/Opiskelu/Virtuaaliyliopisto/Oppimateriaalit>

Liikkuva-draamatyöpaja

Liikkuva -draamatyöpaja käsittelee koulu- ja vapaa-ajan matkoihin liittyviä valintoja: mitä on viisas liikkuminen, mitkä asiat vaikuttavat liikkumisvalintoihini ja miten voisin valita toisin. Tämä käsikirjoitus on tehty tueksi opettajalle tai ohjaajalle, joka haluaa vetää draamatyöpajan ryhmälleen. Käsikirjoituksesta voi poimia myös yksittäisiä harjoitteita ja soveltaa niitä ryhmän tarpeiden mukaisesti.

Teema: Nuorten liikkumistapavalinnat

Tavoitteet:

- Saada nuori pohtimaan viisasta liikkumista
- Saada nuori pohtimaan omia valinnan mahdollisuuksiaan liikkumistavoissaan
- Innostaa nuori kokeilemaan julkisia liikennevälineitä ja lihasvoimin liikkumista

Kesto: 90 minuuttia

Kohderyhmä: 13–19 -vuotiaat. Yläaste, lukio ja toisen asteen ammatilliset oppilaitokset

Ryhmäkoko: 6-25 henkilöä

Tarvittavat välineet ja materiaalit:

- Taulu ja liituja tai iso paperi ja tusseja (harjoite 2)
- Esityslaput ryhmille (harjoite 3)
- Sukkahousut, tussi, pääsylippu, pullo ja naula (tai muita sopivia tarvikkeita, ks. harjoite 3)
- Näkökulmaroolilaput ryhmille (harjoite 4)
- Jokaiselle osallistujalle viestipaperi /post-it lappu ja kynä sekä yhteinen pahvi, johon kiinnittää laput (harjoite 5)

1. Esittelyt: työpaja ja osallistujat (15 min)

- a) Ohjaaja kertoo kuka ja mistä on, mitä tullaan tekemään sekä työpajan tavoitteet:

”Työpajassa pääset pohtimaan omia liikkumisvalintojasi ja näihin valintoihin vaikuttavia syitä. Liikkumista ja liikennettä pohditaan, koska sillä on vaikutusta ympäristöön, terveyteen, turvallisuuteen ja jopa kaverisuhteisiinkin. Tavoitteena ei siis niinkään ole oppia uutta tietoa liikkumisesta vaan miettiä sinun ajatuksiasi ja tottumuksiasi. Mieti nyt hetki, miten sinä voisit muuttaa omia liikkumisvalintojasi niin, että kulkisit enemmän lihasvoimin ja joukkoliikennettä käyttäen?” Oppilaat kertovat omat nimensä ja muutosehdotuksensa.

- b) Lämmitysharjoite. Ohjaaja voi valita jommankumman alla olevista lämmityisleikistä tai käyttää omaa, hyväksi kokemaasi lämpäriä.

Vaihtoehto 1 - Tuolileikki: Oppilaat istuutuvat tuoleille rinkiin, yksi oppilas tai ohjaaja jää seisomaan. Seisomaan jäänyt ilmoittaa, ketkä vaihtavat paikkaa, esimerkiksi ”kaikki ne, jolla on punaiset sukat vaihtavat paikkaa”. Tällöin keskelle jäänyt sekä paikkaa vaihtavat kaikki yrittävät päästä istumaan vapautuneille tuoleille. Yhdelle ei riitä tuolia ja tämä jää keskelle seisomaan ja keksimään, ketkä vaihtavat seuraavaksi paikkaa. Ohjaaja voi ohjata liikkumisaiheen suuntaan: ”Ne, jotka tulivat pyörällä kouluun” tai ”kaikki, jotka omistavat mopon” vaihtavat paikkaa.

Vaihtoehto 2 - Tilassa liikkuminen. Kaikki nousevat seisomaan ja alkavat kävellä vapaasti isossa ympyrässä. Ohjaaja opastaa, miten tilassa tulisi liikkua: ”Aloitetaan, kävele tässä tilassa vapaasti, ensin hitaasti, sitten nopeammin, suoraa tai kiemurtelevia teitä. Sanon sitten erilaisia henkilöitä ja tapoja liikkua: ollaan hitaita vanhuksia kävelemässä jyrkkää ylämäkeä, ollaan aamukiireisiä ruuhkaisella rautatienasemalla, ollaan ympäristöaktiiveja pyöräilemässä puistotiellä mulkoillen vihaisesti mopoilijoita, ollaan lapsia juoksemassa vapaasti puistossa, ollaan kiinalaisen rahtilaivan kapteeneja, ollaan kaikki saman linja-auton matkustajia.” Halutessaan nuoret voivat myös keksiä omia liikkumisen tapoja. Sitten pysähdytään.

- c) Liikenteen hyödyt ja haitat. Ohjaaja voi joko pyytää oppilaita miettimään liikenteen haittoja ja hyötyjä pienryhmässä (3-4 hlö) tai yhdistää harjoitus edelliseen liikkumisharjoitukseen: ”Kävele vapaasti ja kun sanon liikenteen haitta/ hyöty pysähdy ja muodosta kehostasi miettimäsi haitta/hyöty. Esim. olen pakokaasupilvi.” Muodostettuaan haitan/hyödyn nuoret kertovat sen kaikille.

Ohjaaja voi antaa vinkkejä, jos työskentely ei lähde lentoon: mahdollisuus liikkua paikasta toiseen, siirtää tavaraa paikasta toiseen, ilmansaasteet. Molemmissa tapauksissa ohjaaja kirjaa haitan tai hyödyn ylös taululle tai fläpille.

Ohjaaja käy ne pikaisesti läpi ja mainitsee teeman, johon ne liittyvät (esim. Terveys / Ympäristö / Turvallisuus / Raha / Aika).

- d) Lisätehtävä. Tehdään patsaskuva aiheesta: "Hauska koulumatka/ hikinen koulumatka". Toisiaan lähimmät oppilaat muodostavat 3-5 henkilön ryhmän. Oppilaat liittyvät kuvaan yksitellen samalla määrittellen mitä kuvassa esittävät esim. olen poika pyöräilemässä kouluun, olen puu pyöräilytien varrella, olen pojan iloinen mieli jne. Kuvat katsotaan.

2. Hahmojen luominen (10 min)

Ohjaaja kertoo: "Nyt siirrymme toiselle paikkakunnalle. Sinne on juuri muuttanut 15-vuotias (tarvittaessa nuori voi olla myös 16- tai 17-vuotias) nuori, hän ei vielä tunne ketään, eikä tiedä paikasta paljoakaan. Mietimme nyt minkälainen hän ja hänen perheensä on." Ohjaaja piirtää hahmon ääriiviivat taululle tai isolle paperille ja lisää kuvaan määrittelyt. Suluissa on valmiita tietoja päähenkilöstä, jos ideointi ei lähde lentoon.

- a) "Tässä on päähenkilömme, josta tiedämme, että hän ei omista mopoa tai polkupyörää."
- Nimi?
 - Ikä? 15 - 17 vuotta, jotta mopoilu on mahdollista, mutta autoilu ei. (Kuinka vanhoja te olette?)
 - Mistä hän on kiinnostunut? Keskeisin luonteenpiirre? Mikä hänelle on tärkeää? (Koulussa menee ihan hyvin, historia ja musiikki ovat lempiaineita, hyvä kielissä, pitää salmiakista ja elokuvissa käymisestä)
- b) Päähenkilön harrastus (ryhmäharrastus): mikä, kuinka kauan harrastanut, kuinka usein harrastaa, missä harrastaa. Kaksi harrastuskaveria: iät, nimet, kuinka kauan harrastanut. (harrastaa uintia, kolme vuotta ja kitaransoittoa, juuri aloittanut)
- c) Päähenkilön perhe. Tiedämme, että hänellä on ainakin yksi pikkusisarus. Toinen vanhemmista on ympäristönsuojelija ja toinen on tiukka raha-asioissa. Perheenjäsenet, vanhempien ammatit, millainen koti? Miksi perhe on juuri muuttanut? (Mikä teidän toiveammattinne on? Vanhemmat voisivat olla ...)
- d) Päähenkilön koulukaverit. Kolme henkilöä: nimi, ikä, missä tavanneet ja milloin, mitä tekevät yhdessä. Kaikki eivät mopoile – miten liikkuvat?

3. Päähenkilön pohdintaa (25 min)

Ohjaaja esittää päähenkilöä ja kertoo seuraavan pohdinnan. Ohjaajan on hyvä kertoa teksti omin samoin puhekielellä.

Olen nyt asunut kaksi viikkoa täällä uudella paikkakunnalla. Vaikuttaa ihan kivalta paikalta, vaikka en vielä tunnekaan oikein ketään. Vähän on orpo olo, kaikki vanhat kaverit on niin kaukana. Entinen koti oli ihan moottoritien vieressä, en kyllä kaipaa sitä jatkuvaa tasaista meteliä ja niitä pakokaasupölyähdyksiä. Googlasin, että Suomessa on yli 3 miljoonaa autoa. Ilmankos niitä tuli koko ajan.

Koulu alkaa jo viikon päästä. Sinne on meiltä kolme kilsaa matkaa. En tiedä pitäiskö minun hankkia mopo vai polkupyörä vai miten kannattais kulkea kouluun ja eri paikkoihin?

Mummo lupas antaa synttärilahjaksi rahaa, niin, että polkupyörän tai mopon ostaminen ei ole ongelma, en vaan vielä tiedä mitä tehdä. Vanhemmista ei ole paljon apua, et pyörä vai mopo: toinen sanoo, että pyörä olis parempi. Tulis ihan ilmaista treeniä, kunto nousis huomaamatta ja luonto ei kärsis, se on sille niin tärkeitä. Polkupyörä olis halvempi, jäisi rahaa muuhunkin. Toinen sanoo, että ihan hyvä, jos rahaa säästyy, mut että sille on muuten sama kunhan käytän kypärää. Olen miettiny, että joskus vois juosta tai kävellä kouluun, vaikka en olekaan mikään aamuvirkkutyypä, pikemminkin päinvastoin. Se oliskin näky: meikäläinen juoksemassa kouluun kypärä päässä. Vanhemmat tykkäis 😊

Mitenköhän noi kaverit liikkuu? Mitä, jos olen ainoa, jolla on polkupyörä ja kaikilla onkin mopot? Pääsenkö mukaan porukkaan? Ja mitä ne minusta ajattelee?

On siinä mopoilussa kyllä kaikenlaisia ongelmia: _____.
(ohjaaja lukee nuorten tehtävässä 1 kertomia liikenteen haittoja) *Enkä todellakaan halua, et minulle käy niin kuin entiselle luokkakaverilleni. Se oli tulossa kouluun ja vikassa risteyksessä valot oli just vaihtunu punaiseksi, mut se vaan lisäs kaasua. Oikeelta tuli auto ja ne törmäs. Kaverilta meni jalka poikki, olis voinut käydä huonomminkin.*

Onneks täälläkin voi harrastaa _____. Ei menny _____ (aika) harjoittelua hukkaan ja se on niin siistiä! Mitenköhän minun kannattaa kulkea sinne? Onkohan yhtä tiukka ja kovaääninen ohjaaja ku ennen?

Nyt on vaan paljon kysymyksiä, hiukka jännittää uus koulu ja uudet kaverit. Toivottavasti ne on rentoja ja meno sen mukaista.

Pienryhmät (4-5 hlö) luovat lyhyet kohtaukset päähenkilön elämästä. Ohjaaja ohjeistaa, että kohtauksissa keskeisintä on käsitellä sitä, miten liikutaan paikasta toiseen ja mitkä

asiat vaikuttavat henkilöiden liikkumisvalintoihin, ja että kohtausten rakennetta voi ajatella alku-keskikohta-loppu -kaavan mukaisesti.

1. Päähenkilön ensimmäisen koulupäivän aamu. Pikkusisarukset haluaa kulkea matkan päähenkilön kanssa, mutta tämä haluaa mennä yksin. Valmistakaa esitys aamusta ja siitä, mitkä asiat vaikuttavat siihen, miten päähenkilö menee kouluun, ja mitä matkalla tapahtuu? Esityksessä on jonkun oltava vihainen ja siihen voitte halutessanne ottaa mukaan tussin.
2. Ensimmäinen viikonloppu uudella paikkakunnalla. Uudet luokkakaverit tulevat hakemaan päähenkilöä kotoa ensimmäistä kertaa. Päähenkilön vanhemmat haluavat tavata uudet luokkakaverit ja tietää, mitä he aikovat tehdä. Valmistakaa esitys, jossa luokkakaverit tulevat hakemaan päähenkilön kotoaan ja mitä matkalla tapahtuu? Esityksessä on jonkun oltava ihastunut ja siihen voitte halutessanne ottaa mukaan pääsylipun.
3. Pari viikkoa myöhemmin päähenkilö menee harrastukseen ensimmäistä kertaa. Päähenkilöllä on kiire ja on todella huono sää. Valmistakaa esitys, jossa päähenkilö valmistautuu ja menee harrastukseen - mistä hän sinne menee, kenen kanssa ja mitä matkalla tapahtuu? Esityksessä on jonkun oltava innostunut ja siihen voitte halutessanne ottaa mukaan pullon.
4. Kuukauden päästä päähenkilö on tutustunut naapurissa asuviin 18–20-vuotiaisiin korkeakouluopiskelijoihin. Päähenkilön kotiintuloaika on klo 22, mutta hän ei halua kertoa sitä uusille kavereilleen. Valmistakaa esitys, jossa päähenkilö on mennyt heidän kanssaan tapahtumaan ja hänen pitää palata kotiin: miten hän tulee kotiin ja mitä matkalla tapahtuu? Esityksessä on jonkun oltava epäroivä ja siihen voitte halutessanne ottaa mukaan sukkahousut.
5. Parin kuukauden päästä päähenkilön perhe suunnittelee lomaa. Valmistakaa esitys, jossa perhe tekee lomasuunnitelmat lomamatkasta ja keskustele erilaisista liikkumistavoista ja mitä muuta tapahtuu? Esityksessä on oltava riita ja siihen voitte halutessanne ottaa mukaan naulan.

Kohtaukset katsotaan yksi kerrallaan ja ohjaaja kirjaa ylös kohtauksissa esitetyt liikkumisvalinnat. Ohjaaja haastattelee jokaisen ryhmän - etenkin, jos he eivät kohtauksessa käsitellyt valintoihin vaikuttavia tekijöitä - eli: Miksi valitsitte juuri tämän liikkumistavan? Ryhmän vastattua muut ryhmät saavat osallistua keskusteluun kysymyksin ja kommentein.

4. Ehdotettujen liikkumistapojen arviointi ja pohdinta (20 min)

(Erityisryhmien kohdalla jätä tämä tehtävä tarvittaessa pois ja käytä aika muihin kohtiin)

”Olemme nyt nähneet ehdotukset päähenkilömme liikkumisvalinnoiksi. Näitä ehdotuksia arvioi seuraavaksi ”Valintojen tuomaristo” antaen pisteitä yhdestä viiteen. Valintojen tuomaristossa istuvat ryhmät liikennepoliiseja, terveydenhoitajia, ympäristönsuojelijoita, talousneuvoja sekä kaverisuhteista neuvovia nuoria.”

Oppilaat jaetaan uusiin pienryhmiin (esimerkiksi jako 1-5) ja heille annetaan näkökulmaroolikortit. Jokainen oppilas keksii näkökulmahahmollensa nimen. Ohjaaja painottaa, että tuomariston tulee antaa arvosanat nimenomaan näkökulmakortin määräämästä näkökulmasta.

a) ”Teillä on viisi minuuttia aikaa keskustella, minkä arvosanan asteikolla 1-5 annatte kullekin esityksen liikkumISRatkaisulle lapussa kirjoitetusta omasta näkökulmastanne. Sen jälkeen kerrotte arvosanat ja minä merkitsen ne taululle.”

Ohjaaja käy vielä läpi esitysten viisi ehdotusta liikkumistavaksi ja kirjoittaa ne taululle. Jos ryhmissä syntyy hyvää keskustelua, ohjaaja voi antaa heille enemmän aikaa keskustella. Sitten ohjaaja puhuttelee jokaista ryhmää vuorollaan ”Mitä te terveydenhoitajat olette mieltä, minkä arvosanan annatte jokaiselle ehdotukselle siitä, miten terveystä näkökulmaa huomioidaan?” Ryhmä kertoo kaikki arvosanat. Ohjaaja voi kysyä: ”Miksi annoit kaksi numeroa paremman arvosanan esitykselle yksi kuin kolme” jne.

Lopuksi ohjaaja laskee pisteet yhteen ja ilmoittaa kenen liikkumISRatkaisu oli äänestyksen perusteella paras turvallisuus-, terveys-, ympäristöystävällisyys-, sosiaalisuus- ja rahanäkökulmasta. Tarvittaessa voidaan pyytää lisäkommentteja.

b) Näkökulmarooli-ryhmät tekevät patsaskuvan aiheesta: ”Pahin mahdollinen riski/onnettomuus nuorelle, jos tätä näkökulmaa ei huomioida.” Jos aikaa on, ohjaaja laittaa patsaskuvan hetkeksi eläväksi käsiä taputtamalla.

Näkökulmaroolit:

1. Ympäristönsuojelijat. Laskevat hiilidioksidipäästöjä. Keksikää hahmoillenne nimet. Fakta: Päästöt henkilökilometriä kohden hiilidioksidiekvivalentteina pyörä/kävely 0g, mopo 60g/hlökm*, linja-auto 50-65g/hlökm, sähköjuna 15g/hlökm, henkilöauto 106g/hlökm. (Lähde: *Mäkelä, K.& Auvinen, H. 2010, 35, muissa LIPASTO)
2. Talousneuvojat. Tiukkoja raha-asioissa: ovat sitä mieltä, että rahaa ei tulisi tuhjata turhaan. Keksikää hahmoillenne nimet. Fakta: Liikkumisvälineiden kustannuksia: kävely 0€, Hsl- kuukausilippu n.22€, pyörän osto n.100-400€,

mopon osto n.400-1000€ + mopokortti n.550€ + vakuutus, varusteet, polttoaine.
(Lähde Hsl-liput ja hinnat)

3. Liikennepoliisit. Liikennepoliisi on joutunut nuorena moottoripyöräonnettomuuteen. Keksikää hahmoillenne nimet. Fakta: Vuonna 2011 tieliikenteessä loukkaantuneita 10-17-vuotiaita: jalankulkija 87kpl, henkilöauto 280 kpl, mopo 987kpl. (Lähde: Liikenneturva)
4. Nuoret, jotka neuvovat muita, miten saada kavereita ja päästä mukaan porukkaan. Keksikää hahmoillenne nimet.
5. Terveystenhoitajat. Terveystenhoitajat ovat huolestuneita oppilaiden rapistuvasta kunnosta. Keksikää hahmoillenne nimet. Fakta: 13-18-vuotiaiden nuorten suositellaan liikkuvan päivittäin 1-1,5 tuntia monipuolisesti ikään sopivalla tavalla*. Nuorista n. 50% liikkuu terveytensä kannalta riittävästi, n.25% nuorista liikkuu erittäin vähän. (Lähde:* Opetusministeriö&Nuori Suomi 2008, 18-19. Fogelholm, Paronen &Miettinen 2007, 3-4)

5. Haaste muuttamaan omia liikkumistapoja viisaammaksi (10 min)

Ohjaaja kysyy: ”Mitkä syyt teihin itseenne vaikuttavat, kun valitsette liikkumistapoja? Onko samoja vai eri syitä kuin päähenkilöllä tai näkökulmahenkilöllä? Keskustelkaa minuutti parin kanssa.”

”Kirjoita post-it -lapulle haaste itsellesi tai ikäisellesi, miten liikkua viisaammin - esimerkiksi lihasvoimaa tai julkista liikennettä hyödyntäen. Keksitkö tavan haastaa itsesi, jonka voisit seuraavan kuukauden aikana toteuttaa?”

Ohjaaja jakaa jokaiselle post-it lapun, johon nuoret kirjoittavat ehdotuksensa. Valmiit laput liimataan yhteiselle pahville.

Ohjaaja astuu päähenkilön rooliin ja haasteista riippuen sanoo seuraavan tekstin:

”Moi!

Uus kotipaikka ja uudet kuviot, kiitos tuomaristolle ja sinulle avustasi! On hyvä miettiä eri valintoja yhdessä, tuli heti paljon enemmän ideoita. Näen, että tekin olette keksineet itsellenne haasteita - lukee kaikki haasteet ääneen - voisin itsekkin miettiä näitä. Tuota _____ (esim. portaita kävelemistä hissien sijaan) en tullut ajatelleeksi, mutta tota _____ (esim. pyöräilyn lisäämistä) olin itsekkin vähän miettinyt.

Katotaan kuukauden päästä, ketkä on tarttunut johonkin haasteeseen! Palataan sitten!

Terkuin _____ (päähenkilölle annettu nimi)”

”Mitä haastetta / haasteita voisit kokeilla käytännössä?” Ohjaaja kertoo, että opettaja kysyy kuukauden päästä, kuinka moni tarttunut haasteeseen.

6. Työpajan arviointi (10 min)

Aluksi jokainen sanoo vähintään yhden sanan työpajassa koetusta. Mitä koettiin, miltä mikäkin tuntui, tuliko uusia ajatuksia, mitä opittiin? Jatkotehtävästä kertominen ja projektivierailun mainostaminen. Kiitokset.

Jatkotehtävä

Haasteen toteutuminen. Opettaja kysyy noin kuukauden kuluttua ovatko nuoret toteuttaneet itsellensä antamat haasteet. Ryhmä miettii mikä sai onnistumaan tai luopumaan lupauksesta.